

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1582

[Total No. of Pages : 2

[4710]-11

B.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL-101: Foundations of Library and Information Science
(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 50 words each (Any three) : **[15]**

- a) Explain the importance of Reading Habits.
- b) Explain in brief the role of RRRLF in the development of Public Libraries.
- c) List different Extension services.
- d) Enumerate different outreach programmes of Public Libraries.
- e) Explain the relationship between Library and Society.

Q2) Answer in 100 words (Any one) : **[10]**

- a) Trace the History of Libraries and their development in India.
- b) Explain how modern Libraries can act as an agency of mass communication.

Q3) Answer in 300 words (Any one) : **[15]**

- a) Explain the First Law of Library Science.
- b) Explain the relationship between Library and Education.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1582

[4710]-11

B.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL-101: Foundations of Library and Information Science

(2008 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडवीणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

अ) वाचनाच्या सवयीचे महत्व स्पष्ट करा.

ब) सार्वजनिक ग्रंथालयाच्या विकासा मध्ये आर. आर. आर. एल. एफ. (RRRLF) ची भूमिका थोडक्यात स्पष्ट करा.

क) निरनिराळ्या विस्तारित सेवांची यादी द्या.

ड) सार्वजनिक ग्रंथालयांच्या निरनिराळ्या विस्तृत सेवा उद्घृत करा.

इ) ग्रंथालये व समाज या मधील संबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]

अ) भारतीय ग्रंथालयांच्या विकासाचा इतिहास विशद करा.

ब) आधुनिक ग्रंथालये जनसंप्रेषणाची प्रतिनिधी म्हणून कशी कार्ये करतात ते स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [15]

अ) ग्रंथालय शास्त्राचे पहिले सुत्र स्पष्ट करा.

ब) ग्रंथालये व शिक्षण यामधील संबंध स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1583

[Total No. of Pages : 2

[4710]-12

B.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

**BL-102: Library Organization
(2008 Pattern)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each (Any three) : [15]

- a) List columns of an Accession Register.
- b) What are the functions of a Good Circulation System?
- c) What is Kardex System?
- d) Book selection through Approval System?
- e) State methods of Acquisition of Books.

Q2) Write answer in 100 words (Any one) : [10]

- a) Explain advantages and disadvantages of acquiring periodicals directly from publishers.
- b) Describe different labels pasted on newly acquired books and give their importance.

Q3) Write answers in 300 words (Any one) : [15]

- a) Explain principles of 'Demand Theory' of Book selection.
- b) Describe "Three Card system" in detail.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1583

[4710]-12

B.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-102: Library Organization

(2008 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
अ) दाखलनोंद वहीच्या रकान्यांची यादी द्या.
ब) चांगल्या देवघेव पध्दतींची कार्ये सांगा.
क) कार्डेक्स (Kardex) पध्दती म्हणजे काय?
ड) अँप्रुव्हल पध्दतीमार्फत ग्रंथनिवड.
इ) ग्रंथ उपार्जित करण्याच्या पध्दती नमूद करा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]
अ) प्रकाशकामार्फत नियतकालिके उपार्जित करण्याचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.
ब) नव्याने उपार्जित केलेल्या ग्रंथावर चिकटवावयाच्या विविध चिठ्या कोणत्या ते सांगून त्यांचे महत्व वर्णन करा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [15]
अ) ग्रंथ निवडीचा 'मागणी सिध्दांत' सविस्तर स्पष्ट करा.
ब) 'त्रिपत्र पध्दती' चे सविस्तर वर्णन करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1584

[Total No. of Pages : 2

[4710]-13

B.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL-103: Reference Service

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 50 words each (Any three) : **[15]**

- a) What is Reference Service?
- b) Explain concept of Referral Service.
- c) Explain 'Fact-Finding' type question.
- d) State the functions of Reference Service.
- e) Write a note on Ready Reference Service.

Q2) Answer in 100 words (Any one) : **[10]**

- a) What is Reference Question? Explain type of Reference question with relevant sources.
- b) Which Reference services are provided in a special library? Explain.

Q3) Answer in 300 words (Any one) : **[15]**

- a) Explain need of Reference service and describe how to organise Reference section in University Library.
- b) Discuss importance of Reference Interview and explain Reference Interview Technique in Reference Section.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1584

[4710]-13

B.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL-103: Reference Service

(2008 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
अ) संदर्भ सेवा म्हणजे काय ?
ब) 'रेफरल सेवा' ही सेवा स्पष्ट करा.
क) वस्तुस्थिती विषयक शोध प्रकारचे प्रश्न म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.
ड) संदर्भ सेवेची कार्य सांगा.
इ) शिघ्र संदर्भ सेवे वर टिप लिहा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]
अ) संदर्भ प्रश्न काय आहे ते सांगून संदर्भ प्रश्नांचे विविध प्रकार समर्पक संदर्भ साधनासह स्पष्ट करा.
ब) विशेष ग्रंथालयात कोणत्या संदर्भ सेवा दिल्या जातात ?
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [15]
अ) संदर्भ सेवेची आवश्यकता स्पष्ट करून विद्यापीठ ग्रंथालयात संदर्भ विभागाचे आयोजन कसे करावे वर्णन करा.
ब) संदर्भ मुलाखतीच्या महत्वाची चर्चा करून संदर्भ मुलाखतीचे तंत्र स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1587

[Total No. of Pages : 2

[4710] - 16

B.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-106 : Document Description - A (Theory)

(2008Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates :-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each : (Any Three) **[15]**

- a) Write a note on 'Problems in cataloguing'.
- b) Write special features of OPAC.
- c) Explain concept of Alphabetic-classed catalogue.
- d) Explain book form of catalogue.
- e) Write a note on filling of entries.

Q2) Write answer in 100 words : (Any one) **[10]**

- a) Explain differences between classified catalogue and dictionary catalogue.
- b) Write detailed note on 'Technically Reading of a Book'.

Q3) Write answer in 300 words (Any one) : **[15]**

- a) Define the term library catalogue and explain the objectives and functions of library catalogue.
- b) What is meant by 'Main Entry' and Explain with examples the different part of 'Main Entry' according to AACR - 2?

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1587

[4710] - 16

B.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-106 : Document Description - A (Theory)

(2008Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा कोणतेही तीन) : [15]
अ) तालिकीकरणातील अडचणी यावर टीप लिहा.
ब) ओपॅक (OPAC) ची विशेष वैशिष्ट्ये सांगा.
क) अनुवर्ण वर्ग तालिका संकल्पना स्पष्ट करा.
ड) ग्रंथरूप ग्रंथालय तालिका स्पष्ट करा.
इ) नोंदींची रचना यावर टीप लिहा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [10]
अ) वर्गीकृत तालिका आणि कोश तालिका यातील फरक स्पष्ट करा.
ब) ग्रंथाचे तांत्रिक वाचन यावर सविस्तर टीप लिहा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [15]
अ) ग्रंथालय तालिकेची व्याख्या सांगून ग्रंथालय तालिकेचे उद्दिष्ट्ये आणि कार्ये स्पष्ट करा.
ब) मुख्य नोंद म्हणजे काय ते सांगून मुख्य नोंदींचे विविध भाग ए.ए.सी.आर. - 2 प्रमाणे सोदाहरण स्पष्ट करा.

ॐॐॐ

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1588

[Total No. of Pages : 2

[4710] - 17

B.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-107 : Information Technology : Basics

(2008 Pattern) (Theory)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates :-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write Answers in 50 words each : (Any Three) [15]

- a) Differentiate between input and output devices.
- b) State features of MS WINDOWS.
- c) List out different types of networks with examples.
- d) Write note on fifth generation of computer.
- e) Define Information Technology. List out various components of IT.

Q2) Answer in 100 words : (Any one) [10]

- a) Describe various units of computer along with their functions.
- b) What is internet? Explain how internet is useful in library and information centers.

Q3) Answer in 300 words : (Any one) [15]

- a) State the advantages of library computerisation and explain its use in periodical section.
- b) What is Library Network? Discuss in detail various activities of DELNET.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1588

[4710] - 17

B.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-107 : Information Technology : Basics (Theory)

(2008 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन) [15]
अ) इनपुट व आऊटपुट साधनांमधील फरक सांगा.
ब) एम. एस. विंडोज (MS WINDOWS) ची वैशिष्ट्ये सांगा.
क) संगणकीय जाळ्यांचे विविध प्रकार उदाहरणांसहित सांगा.
ड) संगणकाच्या पाचव्या पिढीवर टिप लिहा.
इ) इन्फरमेशन टेक्नॉलॉजीची (Information Technology) व्याख्या देऊन त्याचे विविध घटक नमूद करा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [10]
अ) संगणकाच्या विविध घटकांचे वर्णन करून त्यांची कार्ये सांगा.
ब) इंटरनेट म्हणजे काय ते सांगून ग्रंथालय व माहितीकेंद्रांमध्ये इंटरनेट कसे उपयोगी राहिल याचे वर्णन करा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [15]
अ) ग्रंथालयातील संगणकीकरणाचे फायदे सांगून त्याचा ग्रंथालयातील नियतकालिक विभागातील उपयोग स्पष्ट करा.
ब) 'ग्रंथालय जाळे' (Library Network) म्हणजे काय ते सांगून डेलनेट (DELNET) च्या विविध कार्यांची सखोल चर्चा करा.

ॐॐॐ

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1589

[Total No. of Pages : 2

[4710] - 21

B.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-201 : Library Systems

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates :-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 50 words each : (Any Three)

[15]

- a) What are the functions of Academic Libraries.
- b) Explain the need and purpose of Library Legislation.
- c) State the need of Resource Sharing and Consortia in today's environment.
- d) What are the important function of ILA.
- e) What are the objectives of RRRLF.

Q2) Answer in 100 words : (Any one)

[10]

- a) Describe the salient features of Maharashtra State Public Libraries Act, 1967.
- b) Explain the objectives, functions and programmes of IASLIC.

Q3) Answer in 300 words (Any one) :

[15]

- a) Explain in detail the contribution of International Associations in the development of Library Profession.
- b) Explain the concept of Resource Sharing and Consortia with suitable examples.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1589

[4710] - 21

B.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-201 : Library Systems

(2008 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
अ) शैक्षणिक ग्रंथालयांची कार्ये कोणती ?
ब) ग्रंथालय कायद्याची गरज व हेतू स्पष्ट करा.
क) ग्रंथालय सहकार व कन्सोर्शिया यांची आधुनिक काळात गरज स्पष्ट करा.
ड) आय. एल. ए. (I.L.A.) ची महत्वाची कार्ये कोणती ?
इ) आर. आर. आर. एल. एफ. ची उद्दिष्टे सांगा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]
अ) महाराष्ट्र राज्य सार्वजनिक ग्रंथालय कायदा, 1967 ची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) आयस्लिक (IASLIC) ध्येये, कार्ये व कार्यक्रम स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [15]
अ) ग्रंथालय व्यवसायाच्या विकासातील आंतरराष्ट्रीय संघटनांचे योगदान स्पष्ट करा.
ब) ग्रंथालय साधनांचा सहकार तत्वावर उपयोग व कन्सोर्शिया या संकल्पना सोदाहरण स्पष्ट करा.

ॐॐॐ

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1590

[Total No. of Pages : 2

[4710] - 22

B.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-202 : Library Management

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates :-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each : (Any Three) [15]

- a) Write a note on ZBB.
- b) What are the different types of Library Committee.
- c) Explain the importance of Library Statistics.
- d) State the need for Library Rules.
- e) Write a note on Enemies of Books.

Q2) Write answer in 100 words : (Any one) [10]

- a) What is meant by Book Binding. Explain various methods of Binding of Books.
- b) Explain need for Rules and Regulations in Library. Prepare Rules and Regulations for a Newly Established Library.

Q3) Write answer in 300 words : (Any one) [15]

- a) State the various definitions of Management. Describe in detail the Principles of Management.
- b) Explain importance of Library Annual Report. Describe various items to be included in it.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1590

[4710] - 22

B.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-202 : Library Management

(2008 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
अ) झे. बी. बी. (ZBB) वर टीप लिहा.
ब) ग्रंथालय समितीचे विविध प्रकार सांगा.
क) ग्रंथालय सांख्यिकीचे महत्व स्पष्ट करा.
ड) ग्रंथालय नियमांची गरज नमूद करा.
इ) ग्रंथाचे शत्रू यावर टीप लिहा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]
अ) ग्रंथ बांधणी म्हणजे काय ते सांगा. ग्रंथबांधणीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
ब) ग्रंथालय नियमांची आवश्यकता सांगा. नवीन स्थापन झालेल्या ग्रंथालयासाठी नियमावली तयार करा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [15]
अ) व्यवस्थापनाच्या विविध व्याख्या सांगा. व्यवस्थापनाचे तत्वांची सविस्तर वर्णन करा.
ब) ग्रंथालयाच्या वार्षिक अहवालाचे महत्व स्पष्ट करा. अहवालामध्ये समाविष्ट करावयाच्या विविध घटकांचे वर्णन करा.

ॐॐॐ

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1591

[Total No. of Pages : 2

[4710] - 23

B.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-203 : Reference Sources

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates :-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 50 words each : (Any Three)

[15]

- a) What is Gazetteer? State its usage.
- b) State the differences between General Book and Reference Source.
- c) What is Database? State its types.
- d) Write note on Bibliographic Control.
- e) Give importance of Evaluation of Reference Source.

Q2) Answer in 100 words : (Any one)

[10]

- a) Write a detail note on various Bibliographic Tools helpful for Bibliographic Control.
- b) Give the types of Electronic Sources and explain characteristics of Electronic Reference Source.

Q3) Answer in 300 words : (Any one)

[15]

- a) Define User Education and explain the methods useful for User Education.
- b) What is Reference Sources? Explain different types of Reference Sources with their usages.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1591

[4710] - 23

B.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-203 : Reference Sources

(2008 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन) [15]
अ) गॅझेटियर म्हणजे काय ? त्याचे उपयोग सांगा.
ब) सामान्य ग्रंथ व संदर्भ साधने यातिल फरक सांगा.
क) डाटाबेस म्हणजे काय त्याचे प्रकार सांगा.
ड) सुचिनियंत्रण यावर टिप लिहा.
इ) संदर्भ साधनांच्या मुल्यमापनाचे महत्व द्या.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [10]
अ) सुचिय नियंत्रणासाठी आवश्यक सुचिय उपकरण वर सविस्तर टिप लिहा.
ब) इलेक्ट्रॉनिक साधनांचे प्रकार सांगून, इलेक्ट्रॉनिक साधनांचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [15]
अ) उपभोक्ता प्रशिक्षणाची व्याख्या सांगून, उपभोक्ता प्रशिक्षणासाठी उपयुक्त पद्धती स्पष्ट करा.
ब) संदर्भ साधने म्हणजे काय ? संदर्भ साधनाचे विविध प्रकार सांगून त्यांचे उपयोग स्पष्ट करा.

ॐॐॐ

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1592

[Total No. of Pages : 2

[4710] - 24

B.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-204 : Documentation Technique and Services

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates :-

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each : (Any Three)

[15]

- a) Write a note on Thesaurus.
- b) What is an abstract.
- c) State advantages of reprography.
- d) Science Citation Index.
- e) Give objectives of BARC.

Q2) Write answer in 100 words : (Any one)

[10]

- a) Discuss objectives and services of AGRIS.
- b) What is meant by SDI? Discuss different steps involved in SDI.

Q3) Write answer in 300 words (Any one) :

[15]

- a) Describe the qualities of good abstract and mention any one abstracting service in detail.
- b) Discuss various kinds of indexing system. Explain PRECIS indexing in detail.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1592

[4710] - 24

B.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-204 : Documentation Technique and Services

(2008 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतीही तीन) : [15]
अ) 'थिसॉरस' (Thesaurus) वर टीप लिहा.
ब) 'सार' म्हणजे काय
क) प्रतिरूप सेवेचे फायदे सांगा.
ड) सायन्स सायटेशन इंडेक्स (Science Citation Index)
इ) 'बार्क' (BARC) ची उद्दिष्टे द्या.
- प्रश्न 2) प्रत्येकी 100 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [10]
अ) 'ऑग्रीस' (AGRIS) चे उद्देश्य व कार्याची चर्चा करा.
ब) निवडक माहितीचे प्रसारण म्हणजे काय ? निवडक माहिती प्रसारणातील विविध पायऱ्यांची चर्चा करा.
- प्रश्न 3) प्रत्येकी 300 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [15]
अ) आदर्श सार यांच्या गुणधर्मांची चर्चा करा व कोणत्याही एक सार सेवा सविस्तर नमूद करा.
ब) विविध निर्देशन पद्धतींची चर्चा करा. प्रेसीज (PRECIS) निर्देशन पद्धति सविस्तर स्पष्ट करा.

ॐॐॐ

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1593

[Total No. of Pages : 2

[4710] - 25

B.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-205 : Knowledge Organisation : B (Theory)

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each (Any Three) : [15]

- a) Write a note on Fundamental Category 'Matter'.
- b) State any five differences between Freely Faceted and Enumerative Scheme of Classification.
- c) What are Rounds and Levels?
- d) Write a brief biography of Dr. S.R.Ranganathan.
- e) List postulates in Colon Classification Scheme.

Q2) Answer in 100 words (Any one) : [10]

- a) Explain the standard subdivisions in Dewey Decimal Classification.
- b) Write with examples a note on Canons for Notation.

Q3) Answer in 300 words (Any one) : [15]

- a) Write a detailed note on Universal Decimal Classification.
- b) Describe the contribution of ISKO, CRG and FID/CR in Classification Research.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1593

[4710] - 25

B.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-205 : Knowledge Organisation : B (Theory)

(2008 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
अ) मूलभूत 'वस्तू' पैलूवर टीप लिहा.
ब) परिगणात्मक व विश्लेषण-संश्लेषणात्मक वर्गीकरण पद्धतीतील कोणतेही पाच फरक सांगा.
क) फेरे आणि पातळ्या म्हणजे काय ?
ड) डॉ. एस. आर. रंगनाथन ह्यांची चरित्रात्मक माहिती थोडक्यात लिहा.
इ) कोलन वर्गीकरण पद्धतीतील गृहितकांची यादी द्या.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]
अ) ड्युई डेसिमल वर्गीकरण पद्धतीतील सामान्य उपविभागांच्या तक्त्यांचे स्पष्टीकरण लिहा.
ब) चिन्हांकनाच्या सूत्रांवर उदाहरणांसह टीप लिहा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [15]
अ) युनिव्हर्सल डेसिमल वर्गीकरण पद्धतीवर सविस्तर टीप लिहा.
ब) इस्को, सी. आर. जी. आणि एफआयडी/सीआर या संस्थांचे वर्गीकरणाच्या संशोधनातील योगदान वर्णन करा.

ॐॐॐ

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1594

[Total No. of Pages : 2

[4710] - 26

B.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-206 : Document Description - B

(2008 Pattern) (Theory)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates :-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each : (Any Three) [15]

- a) Explain concept of Corporate Author.
- b) Explain cataloguing of Non-Print Materials.
- c) Write a note on METADATA.
- d) Explain classified catalogue code.
- e) Write a note on AACR - II.

Q2) Write answer in 100 words : (Any one) [10]

- a) What are different forms of centralized cataloguing.
- b) Write a detailed note on Union catalogue.

Q3) Write answer in 300 words (Any one) : [15]

- a) Explain any three canons of cataloguing.
- b) What are subject Headings. Describe in detail any one of the standard method of deriving subject headings.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1594

[4710] - 26

B.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-206 : Document Description - B

(2008 Pattern) (Theory)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : [15]
अ) समष्टी (Corporate Author) ग्रंथकाराची संकल्पना स्पष्ट करा.
ब) अमुद्रित प्रलेखांचे तालिकीकरण स्पष्ट करा.
क) मेटाडेटा (METADATA) वर टीप लिहा.
ड) वर्गीकृत तालिका संहिता स्पष्ट करा.
इ) ए.ए.सी. आर-2 (AACR - II) वर टीप लिहा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [10]
अ) केंद्रीय तालिकीकरणाची विविध रूपे कोणती ते सांगा.
ब) संघतालिकेवर (Union catalogue) वर सविस्तर टीप लिहा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [15]
अ) तालिकीकरणाची कोणतीही तीन सूत्रे स्पष्ट करा.
ब) विषय शीर्षके म्हणजे काय ते सांगून विषय शीर्षके मिळविण्याच्या कोणत्याही एक प्रमाणित पद्धतीचे वर्णन सविस्तर करा.

ॐॐॐ